

Bibliografia

- Amstrong, D. (2003). *Outline of sociology as applied to medicine*. London: Arnold.
- Arora, T., Hosseini-Araghi, M., Bishop, J., Yao, G., Thomas, G., & Taheri, S. (2013). The complexity of obesity in U.K. adolescents: relationships with quantity and type of technology, sleep duration and quality, academic performance and aspiration. *Pediatr Obes*, 8(5), 358–366.
- Awick, E. A., Phillips, S., & Lloyd, R., & McAuley, E. (2017). Physical activity, self-efficacy and self-esteem in breast cancer survivors: a panel model. *Psycho-Oncology*, 26(10), 1625–1631.
- Bagozzi, R., & Edwards, E. (1998). Goal setting and goal pursuit in the regulation of body weight. *Psychology and Health*, 13, 593–621.
- Becker, H. S. (2006). The Lay Referral System. The Problem of Professional Power. *Knowledge, Work and Society*, 4, 65–76.
- CBOS. (2006). *Co Polacy robią w czasie wolnym*. Warszawa.
- CBOS. (2012a). Polacy o swoim zdrowiu oraz prozdrowotnych zachowaniach i aktywnościach. *CBOS, BS/110/201*.
- CBOS. (2012b). Postawy wobec palenia papierosów, Komunikat z badań. *CBOS, BS/107/201*.
- CBOS. (2013). Wartości i normy, *BS/111/201*.
- CBOS. (2014). Zachowania żywieniowe Polaków. *CBOS, NR 115/201*.
- CBOS. (2016a). Leki dostępne bez recepty i suplementy diety. *CBOS, 158/2016*.
- CBOS. (2016b). Zdrowie i prozdrowotne zachowania Polaków. *CBOS, NR 138/201*.
- Cha, E., Kim, K., Lerner, H., Dawkins, C., Bello, M., Umpierrez, G., & Dunbar, S. (2014). Health literacy, self-efficacy, food label use, and diet in young adults. *American journal of health behavior*, 38(3), 331–339.
- Chavez, L.R.; Hubbell, F.A.; Mishra, S.I.; Valdez, R. B. (1997). The influence of fatalism on self-reported use of Papanicolaou smears. *Am J Prev Med.*, 13(6), 418–424.
- Coocherham, W. C. (2007). *Social causes of health and disease*. Polity.
- Coudin, G., & Alexopoulos, T. (2010). „Help me! I’m old!” How negative aging stereotypes create dependency among older adults. *Aging & Mental Health*, 14(5), 516–523.
- DeSalvo, K., Bloser, N., Reynolds, K., He, J., & Muntner. (2006). No TitleMortality prediction with a single general self-rated health question. *Journal of general internal medicine*, 21(3), 267.
- Dooris, M., Dowding, G., Thompson, J., & Wynne, C. (1998). *The settings-based approach to health promotion. Health promoting universities: concept, experience and framework for action*.
- Duch-Krzystoszek, D. (2009). Korzystanie ze służby zdrowia. Uwarunkowania mikrostrukturalne i makrostrukturalne. W A. Ostrowska (Red.), *Socjologia medycyny. Podejmowane problemy, kategorie analizy*. Warszawa: IFiS PAN.
- EUROSTAT. (2018). *Self-perceived health statistics*.

- EZOP. (2018). „*Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostępność psychiatrycznej opieki zdrowotnej EZOP – Polska*”.
- Fillenbaum, G. (1984). The wellbeing of the elderly: approaches to multidimensional assessment. *WHO Offset Publication No.*, 84.
- Frankfort-Nachmias, C. N. D. (2001). *Metody badawcze w naukach społecznych*. Poznań: Wyd. Zysk i S-ka.
- Gajewski, P. (2017). *Interna Szczeklika*. Kraków: Medycyna Praktyczna.
- Gruszczyńska, M., Bąk-Sosnowska, M., & Plinta, R. (2015). Zachowania zdrowotne jako istotny element aktywności życiowej człowieka. Stosunek Polaków do własnego zdrowia. *Hygeia Public Health*, 50(4), 558–565.
- GUS. (2013). *Ludność w województwie dolnośląskim. Stan i struktura demograficzno-społeczna. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Główny Urząd Statystyczny*. Wrocław: Główny Urząd Statystyczny.
- GUS. (2015). *Zdrowie i zachowanie zdrowotne mieszkańców Polski w świetle Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (EHIS) 2014 r.*
- Hamer, M., Stamatakis, E., & Steptoe, A. (2009). No Dose-response relationship between physical activity and mental health: the Scottish Health Survey. *Br J Sports Med*, 43(14), 1111–1114.
- Januszek-Michalecka, L., Nowak-Markwitz, E., Banach, P., & Spaczynski, M. (2013). Effectiveness of the National Population-Based Cervical Cancer Screening Programme in Poland - Outcomes, problems and possible solutions 7 years after implementation. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*.
- Jędrzejek, M., Pokorna-Kałwak, D., Furtak-Pobrotyn, J., & Drobnik, J. (2018). Przewlekłe bóle mięśniowo-stawowe - czy na pewno dobrze je leczymy? *Terapia*, 26(7), 71–75.
- Karski, B. J. (1999). *Promocja zdrowia*. Warszawa: Wydawnictwo Ignis.
- Kaufman, D., Kelly, J., & Rosenberg, L. (2002). Recent patterns of medication use in the ambulatory adult population of the United States: the Slone survey. *JAMA*, 287, 337–344.
- Kazana, I., & Zdolińska, I. (2006). *Raport Nowotwory. Pokonać raka*. Warszawa: Wyd. Medi Press Sp. z o.o., Quadro Media Sp. z o.o.
- Kickbusch, I. (1991). *Action on health promotion: approaches to advocacy and implementation*. WHO Regional Office for Europe.
- Kite, M. E., Stockdale, G., Whitley, B. J., & Johnson, B. (2005). No Attitudes toward Issues, younger and older adults: An updated meta-analytic review. *Journal of Social Issues*, 61(2), 241–266.
- Krajowy Rejestr Nowotworów. (2018a). Nowotwory piersi u kobiet.
- Krajowy Rejestr Nowotworów. (2018b). Nowotwory skóry (C44).
- Krajowy Rejestr Nowotworów. (2018c). Nowotwory szyjki macicy.

- Krajowy Rejestr Nowotworów. (2018d). Rak gruczołu krokowego.
- Krajowy Rejestr Nowotworów. (2018e). Rak jądra.
- Krzysztosek, J., Matecka, M., Matschay, A., & Jakubek, E. (2012). Nowiny Lekarskie. *Zachowania zdrowotne związane z samoleczeniem w okresie starości*, 81(4), 412–417.
- Lannin, D.R.; Mathews, H.F.; Mitchell, J.; Swanson, F.H.; Edwards, M. S. (1998). Influence of socioeconomic and cultural factors on racial differences in late-stage presentation of breast cancer. *JAMA*, 279(22), 1801–1807.
- Lau, R., & Hartman, K. (1983). Common sense representations of common illness. *Health Psychol*, 2, 167–185.
- Leventhal, H., Meyer, D., & Nerenz, D. (1980). The common sense representation of illness danger. *Medical Psychology*, 2, 7–30.
- Levy, B. (2003). Mind matters: Cognitive and physical effects of aging self-stereotypes. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences*, 58B(4), 203–211.
- Levy, B., Zonderman, A., Slade, M., & Ferrucci, L. (2009). Age stereotypes held earlier in life predict cardiovascular events in later life. *Psychological Science*, 20(3), 296–298.
- Luszczynska, A., Gutiérrez-Doña, B., & Schwarzer, R. (2005). General self-efficacy in various domains of human functioning: Evidence from five countries. *International Journal of Psychology*, 40(2), 80–89. <https://doi.org/10.1080/00207590444000041>
- Lykins, E., Graue, L., Brechting, E., Roach, A., Gochett, C., & Andrykowski, M. (2008). Beliefs about cancer causation and prevention as a function of personal and family history of cancer: a national, population-based study. *Psycho-Oncology*, 17.
- Malec-Milewska, M., Krajnik, M., & Wordliczek, J. (2013). *Chory na nowotwór. Kompendium leczenia bólu*. Warszawa: Medical Education.
- Marmajewska, M. (2017). *Odważni wygrywają. Rak jądra – poradnik dla mężczyzn i ich bliskich*. Gdynia: Wyd. Fundacja „Gdyński Most Nadziei”.
- Mayer, R. (2010). Merlin C. Wittrock’s enduring contributions to the science of learning. *Educational Psychologist*, 45(1), 46–50.
- Mayo, R., Ureda, J., & Parker, V. (2001). Importance of fatalism in understanding mammography screening in rural elderly women. *J Women Aging*, 13(1), 57–72.
- McAuley, E. (1992). The role of efficacy cognitions in the prediction of exercise behavior in middle-aged adults. *Journal of Behavioral Medicine*, 15, 65–88.
- Michielutte, R., Dignan, M. B., Sharp, P. C., Boxley, J., & Wells, H. B. (1996). Skin cancer prevention and early detection practices in a sample of rural women. *Preventive Medicine*. <https://doi.org/10.1006/pmed.1996.0106>
- Nabalamba, A., & Millar, W. (2007). Going to the doctor. *Health Rep.*, 18(1), 23–35.
- Nowak, S. (2007). *Metodologia badań społecznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nutbeam, D. (1998). Evaluating health promotion—progress, problems and solutions. *Health*

promotion international, 13(1), 27–44.

- Ostrowska, A. (1998). Nierówności w sferze zdrowia. *Kultura i Społeczeństwo*, XLII(2).
- Ostrowska, A. (2011). Profilaktyka zdrowotna: interpretacje, definicje sytuacji, racjonalności (przypadek profilaktyki ginekologicznej kobiet). *Stud Socjol.*, 3(202), 73–94.
- Ostrowska, A. (2018). Bezsenność starszych osób w Europie. *Miscellanea Anthropologica et Sociologica*, 19(2), 46–63.
- Polska Unia Onkologii. (2018a). Rak piersi.
- Polska Unia Onkologii. (2018b). Rak szyjki macicy.
- Schwarzer, R., & Fuchs, R. (1996). Self-efficacy and health behaviours. Predicting health behavior. *Research and practice with social cognition models*, 163, 196.
- Shamah Levy, T., Morales Ruán, C., & Amaya Castellanos, C. et al. (2012). No Effectiveness of a diet and physical activity promotion strategy on the prevention of obesity in Mexican school children. *BMC Public Health*, 1(12), 152–155.
- Śliż, D., & Mamcarz, A. (2018). *Medycyna stylu życia (I)*. Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie.
- Słońska, Z. (1994). Promocja zdrowia – zarys problematyki. *Promocja Zdrowia. Nauki Społeczne i Medycyna*, 1(1–2).
- Sokołowska, M. (1986). *Socjologia medycyny*. Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie.
- Sontag, S. (1999). *Choroba jako metafora. AIDS i jego metafory*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Stepoe, A.; Wardle, J. (2001). Locus of control and health behavior revisited: a multivariate analysis of young adults from 18 countries. *Br J Psychol*, 92(4), 659–672.
- Straughan, PT; Seow, A. (1998). Fatalism Reconceptualized: A Concept to Predict Health Screening Behavior. *Journal of Gender, Culture, and Health*, 3(2), 85–100. <https://doi.org/10.1023/A:1023278230797>
- Synowiec-Piłat, M.; Pałęga, A. (2017). Wykorzystanie narzędzi wpływu społecznego w tworzeniu i wdrażaniu projektów prozdrowotnych. W M. Synowiec-Piłat, M.; Pałęga, A.; Jędrzejek (Red.), *Promocja zdrowia w działaniu. Od teorii do praktyki* (ss. 51–86). Wrocław: Wyd. EUROSYSTEM.
- Synowiec-Piłat, M. (2002). Zróżnicowania i nierówności społeczne a zdrowie. W W. Barański, J.; Piątkowski (Red.), *Zdrowie i choroba. Wybrane problemy socjologii medycyny*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocławskie Wyd. Oświatowe.
- Synowiec-Piłat, M. (2013). Podjęcie decyzji o korzystaniu z usług medycznych w kontekście koncepcji lay referral system. Przypadek chorób nowotworowych. *Acta Universitatis Lodzensis, Folia Sociologica*, 45, 131–146.
- Synowiec-Piłat, M., & Pałęga, A. (2017a). Aktywizacja i upodmiotowienie jako priorytety współczesnej promocji zdrowia. W M. Synowiec-Piłat, A. Pałęga, & M. Jędrzejek (Red.), *Promocja zdrowia w działaniu. Od teorii do praktyki* (ss. 19–27). Wrocław: Wyd.

EUROSYSTEM.

- Synowiec-Piłat, M., & Pałęga, A. (2017b). Aktywizacja i upodmiotowienie na rzecz zdrowia. Aspekty etyczne. W M. Synowiec-Piłat, P. A., & M. Jędrzejek (Red.), *Promocja zdrowia w działaniu. Od teorii do praktyki* (ss. 29–36). Wrocław: Wyd. EUROSYSTEM.
- Synowiec-Piłat, M., Pałęga, A., & Jędrzejek, M. (2017). *Promocja zdrowia w działaniu. Od teorii do praktyki*. Wrocław: Wydawnictwo EUROSYSTEM.
- Szacka, B. (2003). *Wstęp do socjologii*. Warszawa: Wyd. Oficyna Naukowa.
- Tissne, T. (1972). Another look at self-rated health among the elderly. *Journal of Gerontology*, 27(1), 91–94.
- Tobiasz-Adamczyk, B.; Zapała, J.; Zawisza, K.; Bronicki, T. (2007). Wiek a zachowania w chorobie wśród osób z nowotworami głowy i szyi. *Gerontologia Polska*, 15(3), 82–89.
- Tobiasz-Adamczyk, B. (1995). *Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby*. Kraków: Wyd. Collegium Medicum UJ.
- Tobiasz-Adamczyk, B., K., S., & J, B. (1995). *Zachowania w chorobie. Opis przebiegu choroby z perspektywy pacjenta*. Kraków: Collegium Medicum UJ.
- Tobiasz-Adamczyk, B., Szafraniec, K., & Bajka, J. (1999). *Zachowania w chorobie. Opis przebiegu choroby z perspektywy pacjenta*. Kraków: Collegium Medicum UJ.
- Traczyk, W., & Trzebski, A. (2015). *Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej* (III). Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
- Trzasańska, A., Staszyńska, M., & Krassowska, U. (2017). *Raport z ogólnopolskiego badania ankietowego na temat postaw wobec palenia tytoniu*. Pobrano z <https://gis.gov.pl/wp-content/uploads/2018/04/Postawy-Polakow-do-palenia-tytoniu-Raport-2017.pdf>
- Turner, H. J. (1994). *Socjologia. Koncepcje i ich zastosowanie*. Poznań: Wyd. Zysk i S-ka.
- Underwood, S. (1992). Cancer risk reduction and early detection behaviors among black men: focus on learned helplessness. *Journal of Community Health Nursing*, 9(1), 21–31.
- WHO. (1986). *Ottawa charter for health promotion*. In *First International Health Promotion Conference*. Ottawa: Canada.
- WHO. (1993). *Health for All Targets: The Health Policy for Europe (European Health for All Series, No 4)*. Copenhagen.
- WHO. (2011). *Global status report on noncommunicable diseases 2010*. Geneva. Pobrano z http://www.who.int/nmh/publications/ncd_report_full_en.pdf
- WHO. (2014). *Global status report on noncommunicable diseases 2014*. Pobrano z http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/148114/9789241564854_eng.pdf?sequence=1
- WHO. (2018). *Mental Health*.
- Wojtyniak, B., & Goryński, P. (2016). *Sytuacja zdrowotna ludności polski i jej uwarunkowania*. Warszawa. Pobrano z <http://www.sdgs.pl/wp-content/uploads/2017/06/sytuacja-zdrowotna-ludnosci-w-polsce-2016-s.pdf>

Wronkowski, Z., & Zwierko, M. (2002). Zasady i wyniki „Programu modelowego skryningu raka piersi i raka szyjki macicy w Polsce, 1999–2000. *Nowotwory J Oncol*, 52(suppl 2), 7–150.